

Verkiezingsprogramma 2022 – 2026: ‘Samen verantwoordelijk’

GULPEN-WITTEM

Inhoudsopgave

1. Onze prioriteiten voor 2022 – 2026	p. 2
2. Financiën	p. 2
3. Contact met burgers	p. 3
4. Veiligheid	p. 5
5. Infrastructuur	p. 6
6. Economie	p. 8
7. Leefbaarheid	p. 11
8. Onderwijs	p. 12
9. Verenigingen, sport en cultuur	p. 13
10. Sociaal Domein	p. 14
11. Volksgezondheid en milieu	p. 16
12. Wonen	p. 17
13. Waterveilige gemeente	p. 18
Tot slot	p. 18

1. Prioriteiten 2022 – 2026

1. Wij willen een **dienstbare en beschermende gemeente** die er altijd is voor burgers, bedrijven, verenigingen en instellingen. We bouwen verder aan een betrouwbare overheid, met een gemeentebestuur dat kiest voor het algemeen belang, dat de inwoners en hun lokale vertegenwoordiger vertrouwt en maximale ruimte geeft.
2. Wij zetten ons in voor een Gulpen-Wittem **waar een ieder zich thuis voelt**, waarin mensen meedoen en verantwoordelijkheid nemen.
3. De woningmarkt in Gulpen-Wittem is al een tijdje fors overspannen. Het lijkt met de maand erger te worden. Wij willen dat Gulpen-Wittem gebruik maakt van de bestaande gebouwen om zo snel **nieuwe woningen** te creëren voor starters en senioren, met behoud van ons vijfsterrenlandschap.
4. Medio juli voltrok zich een waterramp van ongekende omvang. Wij willen ons inzetten voor een **waterveilige gemeente**. Wij willen werken aan een deltaplan Waterveilig Limburg.

2. Financiën

De gemeentebegroting bestaat voor meer dan 70% uit een uitkering van het Rijk. Het CDA zal bewuste keuzes maken als budgetten dreigen te worden verlaagd. De overige inkomsten zijn vooral afkomstig uit lokale belastingen, die de gemeente zelf kan bepalen. Omdat de gemeente in hoofdzaak afhankelijk is van niet beïnvloedbare inkomsten en ook voor een groot deel taken moet uitvoeren - voortvloeiend uit wetgeving en zorgplicht - zal de sturing vooral moeten plaatsvinden op de uitgaven en de efficiency. Het CDA wil de lasten voor haar burgers zo laag mogelijk houden.

Het CDA vindt dat de gemeentebegroting, net zoals de afgelopen jaren, structureel in evenwicht moet zijn. De gemeente dient behoedzaam en duurzaam om te gaan met haar financiële middelen. Het gemeentelijk financieel beleid en het daarbij behorend financieel instrumentarium moeten zorgvuldig worden vormgegeven en uitgevoerd. Structurele uitgaven worden gedekt uit structurele inkomsten; tekorten worden kortdaat opgelost en niet naar de toekomst doorgeschoven. De uitvoering van het financieel beleid vraagt bestuurlijke en ambtelijke aandacht middels een stevige P&C cyclus (De P&C-cyclus is een hulpstructuur voor het inzichtelijk maken van beleids- en beheers producten in de processen binnen de gemeente). Het CDA wil met de buurgemeenten samenwerken om alle taken goed en goedkoop uit te

voeren. We zijn een voorstander van een compact en efficiënt bestuursapparaat dat zuinig omgaat met de inkoop van externe expertise.

Meer activiteiten in de gemeente leiden tot meer inkomsten. Daarom zet het CDA in op het ontwikkelen van werkgelegenheid en de uitbouw van de recreatieve sector.

Speerpunten ‘Financiën’:

1. Huishoudboekje van de gemeente op orde.
2. Verantwoorde keuzes maken bij lagere budgetten van het Rijk.
3. Een streng en sober financieel beleid over de gehele breedte, terugdringing van de overheadkosten en inrichting van de ambtelijke organisatie gericht op optimaal presteren.
4. Voldoende weerstandsvermogen (“voldoende vlees op de botten”) houden.
5. Planmatig bijhouden van reserves en voorzieningen en deze regelmatig toetsen aan het daartoe geformuleerde beleid.
6. Risicoanalyses bij grote(re) projecten.
7. Kostendekkende tarieven voor afvalinzameling en -verwerking, leges, begraven en riool.

3. Contact met de burgers

3.1 Dienstverlening

De samenleving raakt steeds meer gewend aan de dienstverlening van webwinkels en internetbankieren. De overheid heeft andere verantwoordelijkheden, waardoor de overheid niet in alle gevallen dezelfde dienstverlening kan bieden. Wel kan de gemeente proberen om de dienstverlening aan burgers en ondernemers naar het niveau te brengen dat zij gewend zijn in de private sector. Een gemeente is er namelijk voor de samenleving, niet andersom. Met andere woorden, een gemeente heeft een maatschappelijke opgave: goede dienstverlening, met tevreden burgers, bedrijven en instellingen tot gevolg. Is het een gestroomlijnd proces, waardoor de wachttijd aan de balie nog maar 5 minuten bedraagt? Of wat te denken van een medewerker die zelf het probleem van een burger oplost, in plaats van door te verwijzen?

Als CDA Gulpen-Wittern willen wij dat tegemoet gekomen wordt aan de wensen en behoeften van onze burgers en bedrijven. Daarom dient werk gemaakt te worden van een snelle afhandeling van verzoeken en de iets ingewikkeldere zaken via een vaste contactpersoon.

De burger zou, zo vaak mogelijk, 24 uur per dag en 7 dagen per week in de gelegenheid gesteld moeten worden om zaken digitaal af te handelen. Als de burger daar niet voor kiest dan dient de burger persoonlijk te woord gestaan te worden. Een goede en moderne

informatievoorziening is daarbij essentieel, ook voor onze burgers die niet beschikken over moderne hulpmiddelen. En dat alles binnen de opgave van het terugdringen van administratieve lasten.

Het CDA zet in op een goed contact tussen de gemeente en onze inwoners, ondernemers en verenigingen, waardoor hun wensen en behoeften duidelijk worden en daar gericht op ingezet kan worden. Regeldrukreductie is namelijk niet alleen het verminderen van regels, maar ook het verminderen van druk. Het CDA wil zich inzetten voor regelmatig gestructureerd overleg met stakeholders uit de diverse sectoren en met hen van gedachten wisselen waar zij binnen hun werkveld behoeften aan hebben en hoe de processen die binnen de gemeente doorlopen hierop ingericht kunnen worden. Kortom het CDA blijft zich ervoor inzetten dat de gemeentelijke dienstverlening doeltreffender en eenvoudiger wordt.

Dat geldt ook voor de nieuwe taken die de gemeente sinds 2015 uitvoert. Jongeren die ondersteuning nodig hebben van bijvoorbeeld Jeugdzorg en burgers met een hulpvraag, waaronder ouderen die een beroep doen op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), kunnen daarom op het CDA rekenen. Daarnaast zorgt het CDA ervoor dat iedereen deelneemt op basis van de Participatiewet. Het CDA wil deze taken zodanig uitvoeren dat de dienstverlening aan de burger aantoonbaar goed is. Dat kan omdat de gemeente dicht bij de burgers staat.

3.2 Samenwerking

De gemeente staat het dichtst bij de burger van alle overheid. Iedereen kent de weg naar het gemeentehuis. Of het nu gaat om de aanvraag van een nieuw paspoort of een bouwvergunning. Dat willen wij ook zo behouden. Ook hebben wij de laatste jaren vanuit de landelijke overheid steeds meer taken gekregen en zijn we als gemeente in diverse gemeenschappelijke regelingen gestapt. Wij hebben ook meer ruimte gekregen om binnen onze eigen verantwoordelijkheid eigen keuzes te maken. Dit is een hele omschakeling. Van kleinschalige problemen naar grote problemen. Van alles in eigen hand hebben tot participeren in grote regelingen en/of samenwerking. Dit vraagt een andere aanpak en een nieuwe visie. Als CDA willen wij op de eerste plaats een goede samenwerking met onze buurgemeenten Eijsden-Margraten en Vaals (*“lijn 50”*) die leidt tot een betere dienstverlening, meer effectiviteit en uiteindelijk ook tot een kostenbesparing. Vele zaken verbinden ons met beide buurgemeenten en daar kunnen we onze voordelen uit halen. Van die ons onderscheiden kunnen we leren. Het CDA kiest dan ook niet voor herindeling, maar zoekt de kracht in de samenwerking.

Speerpunten ‘Contact met burgers’:

1. De gemeente is er voor de burgers. Dienstverlening staat voorop.
2. Goede en moderne informatievoorziening.
3. Snelle afhandeling eenvoudige verzoeken en vaste contactpersoon moeilijkere verzoeken.
4. Terugdringen administratieve lasten.
5. Goed contact met inwoners, ondernemers en verenigingen om zo de dienstverlening doeltreffender en goedkoper te maken.
6. Goede samenwerking met buurgemeenten Eijsden-Margraten en Vaals.

4. Veiligheid

Gulpen-Wittem is een veilige gemeente. Deze veiligheid wil het CDA behouden. Daarnaast wil het CDA het veiligheidsgevoel bij de inwoners vergroten.

4.1 Brandweer / Ambulance

Uit metingen is gebleken dat de aanrijtijden van de Brandweer (met name locatie Gulpen) niet voldoen aan de voorgeschreven tijden. Het CDA is zich ervan bewust dat door het uitgestrekte gebied het in een aantal gevallen onmogelijk zal blijven om de voorgeschreven termijn te halen, echter streeft het CDA naar betere aanrijtijden. Veiligheid van burgers is voor CDA een topprioriteit. Met name de brandweerkazerne in Gulpen loopt tegen een groot aantal knelpunten aan. Het CDA wil dan ook dat er een onderzoek wordt gestart naar hoe de knelpunten zijn op te lossen en of een nieuwe locatie van de brandweerkazerne een oplossing zou bieden.

Ook de Ambulancepost heeft de aandacht van het CDA.

4.2 Politie

Het beleid is reeds jaren gericht op preventie. Ook de komende periode wil het CDA inzetten op preventie. De politie dient herkenbaar, zichtbaar, bereikbaar en aanspreekbaar te zijn. De inzet van de wijkagent kan hier een oplossing bieden. Het CDA wil dat er extra aandacht uitgaat naar inbraakgolven.

4.3 Handhaving

Het bevorderen van de leefbaarheid, het veiligheidsgevoel, de uitstraling en het aanzien van woon- en leefomgeving door een integrale en rechtvaardige handhaving en regelgeving staat bij handhaving centraal. Handhaving gebeurt nu nog veelal op basis van incidenten danwel meldingen. CDA pleit ervoor om meer aandacht te laten uitgaan naar integrale handhaving. Hierbij dient volgens CDA aandacht uit te gaan naar bijvoorbeeld grote groepen wielrenners, mountainbikers, motorrijders, etc. die in het seizoen in grote getalen naar Gulpen-Wittem komen, zich niet aan de regels houden en zo de overige recreanten en bewoners van Gulpen-Wittem hinderen. Hiertegen moet handhavend worden opgetreden.

Speerpunten 'Veiligheid':

1. Aandacht voor veiligheidsgevoel burgers.
2. Onderzoek naar nieuwe locatie Brandweerkazerne Gulpen.
3. Aandacht voor preventie.
4. Integraal en strikter handhaven, met name orde versturende recreanten.

5. Infrastructuur

5.1 Infrastructuur

Om te kunnen werken, recreëren en ontmoeten moeten we ons kunnen verplaatsen. De wegen in onze gemeente bieden ons die mogelijkheid. Goed onderhouden wegen zijn niet alleen comfortabeler, maar ook veiliger. De afgelopen jaren heeft Gulpen-Wittem extra geïnvesteerd in de infrastructuur om de ontstane achterstand in te lopen. Diverse projecten zijn uitgevoerd en een aantal staan voor de komende jaren in de planning. Het CDA wil dat omwonenden en andere belanghebbenden al in een vroeg stadium actief betrokken worden bij het invullen en uitwerken van deze reconstructie projecten. Daarnaast zet het CDA zich ervoor in om het reguliere onderhoud jaarlijks beter en efficiënter op te pakken.

Fiets- en wandelpaden

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in de aanleg van wandel- en fietsroutes. Niet alleen is de investering belangrijk voor het toerisme, maar ook voor onze eigen inwoners. Ook de komende periode wil het CDA investeren in de aanleg van paden. Het CDA wil hierbij de aansluiting zoeken met de reeds bestaande netwerken en toeristische routes. Via het knooppuntennetwerk moeten aantrekkelijke startpunten worden gemaakt die vervolgens weer terugkomen op de centrale routes. Naar dit soort routes is steeds meer vraag, zeker bij recreanten. Soms kan met eenvoudige middelen al een grote verbetering worden bereikt. Daarnaast verdient wandelen in structurele zin meer aandacht. Gulpen-Wittem is van oudsher bekend als en beschikt over mooie paden, routes en actieve wandelverenigingen. Het wandelen is een zeer belangrijke hoeksteen van de toeristische attractiviteit van onze gemeente. Het wordt

tijd om daar eens goed naar te kijken en daar een praktisch innoverend en creatieve aanpak op los te laten die deze hoeksteen toekomstbestendig en duurzaam maakt. De betekenis van het wandelen voor gezondheid, educatie, sociale contacten en economie is zeer groot. Samen met alle betrokken partijen zou een dynamisch plan van innovatie opgepakt moeten worden.

Ruiterpaden

Hetzelfde geldt voor routes voor de paardensport (ruiterpaden en wegen voor koetsen), waarbij wordt gestreefd naar het opheffen van knelpunten en het aansluiten op routes bij onze buurgemeenten.

5.2 Onderhoud

Aan het wegennet is in de afgelopen jaren veel aandacht besteed, zodat dit goed op orde is. Het onderhoud van onze infrastructuur verdient binnen onze gemeente blijvende aandacht. We moeten onze kapitaalgoederen immers in stand houden.

Het prachtige vijfsterrenlandschap is de trots van Gulpen-Wittem. Het is van essentieel belang dat dit landschap gewaarborgd blijft. Het vijfsterrenlandschap is het visitekaartje van de gemeente en is voor zowel onze eigen inwoners als voor de toeristen heel belangrijk. Het CDA vindt dat het onderhoud van wegen en paden in het buitengebied beter moet. Het CDA zal inzetten op slimme combinaties, waardoor het onderhoud goed is en betaalbaar blijft.

5.3 Openbaar vervoer

OV-Toeristenpas

Het CDA wil een vitaal en duurzaam toerisme in Gulpen-Wittem en heeft oog voor ontwikkelingen elders in Europa. Het CDA knokt al jaren voor een toeristisch vervoersconcept in onze regio. Dankzij de inspanningen van het CDA is er een kortingskaart voor onze toeristen. Dit ziet het CDA slechts als een eerste stap. Het CDA wil één ToeristenPas die geldig is voor het Openbaar Vervoer en de toeristische trekpleisters van Zuid-Limburg. Deze pas biedt de bezoeker een complete oplossing voor hun verblijf in Zuid-Limburg. De pas combineert "gratis" OV in combinatie met kortingen op attracties en bezienswaardigheden. Het "gratis" openbaar vervoer moet natuurlijk wel gefinancierd worden. Hiervoor zullen verschillende partijen de handen ineen moeten slaan: overheid (subsidies/toeristenbelasting) en bedrijfsleven. De invoering van een gratis ToeristenPas met aantrekkelijke kortingen is ook een duurzame oplossing. Onze gasten maken dan in de daluren meer gebruik van het openbaar vervoer hetgeen een positief effect heeft op verkeersdruk en het milieu.

6. Economie

6.1 Bedrijven / bedrijvigheid

Bedrijven vormen de motor van onze economie. Ze dragen allemaal bij aan de welvaart van onze gemeente. Ze zorgen voor inkomsten en werkgelegenheid. Veel kleine en middelgrote bedrijven hebben het zwaar. De economische tegenwind heeft hen parten gespeeld en een hele serie maatregelen van het kabinet heeft het voor hen onnodig moeilijker gemaakt. Denk bijvoorbeeld aan de accijnsverhoging. Het is van essentieel belang dat het MKB wordt gesteund in plaats van tegengewerkt.

Het CDA wil dat de gemeente in gesprek gaat met de ondernemers, dat initiatieven van ondernemers worden ondersteund en dat het bedrijvenloket gestalte krijgt. Het CDA zal in ieder geval elke mogelijkheid aangrijpen om het MKB te ondersteunen.

Speerpunten 'Infrastructuur':

1. Investeren in reconstructie en onderhoud wegen, aanleg fiets-, wandel- en ruiterspaden.
2. Verbeteren van knooppuntennetwerk, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de reeds bestaande toeristische routes.
3. OV toeristen pas.

Door veranderend consumentengedrag is het helaas onoverkoombaar dat er steeds minder fysieke winkels (nodig) zijn. Het CDA vindt dat er toch gestreefd moet worden naar zo min mogelijk leegstand. Retailers moeten inspelen op de veranderende wensen en bestedingspatroon van de consument.

CDA wil dat bedrijvigheid in de dorpskernen wordt gestimuleerd door als gemeente faciliterend op te treden. Ondernemers in spe dienen snel geholpen te worden met betrekking tot vergunningen die nodig zijn bij het opstarten van hun bedrijf (bedrijvenloket).

Daarnaast wil het CDA dat nieuwe en bestaande ondernemerscollectieven gestimuleerd dienen te worden. Iedere geïnvesteerde euro zou verdubbeld moeten worden.

6.2 Agrarische bedrijven

Het CDA wil gaan voor een welvarend buitengebied. Een buitengebied dat gekenmerkt wordt door een toekomstbestendige agrarische sector in een geweldig landschap. Het CDA kiest op economische gebied voor een combinatie van Landschappelijk Verantwoord Ondernemen en stimulering van het MKB. De basis voor agrarische maar ook toeristische bedrijven is het landschap. Behoud van landschapskwaliteit is niet alleen de basis voor een goed woon- en leefklimaat, maar ook de basis voor plattelandseconomie.

Meer dan de helft van ons landschap wordt onderhouden door onze agrariërs. We hebben de sector hard nodig om het landschap te behouden. Het aantal agrarische bedrijven neemt af. Het CDA wil alles in het werk stellen dat het aantal niet nog verder terugloopt en samen met hen zorgen dat de landbouw en het landschap behouden blijven.

Het CDA wil dat bereiken door in te zetten op toekomstgerichte locaties voor jonge agrariërs en ze daarbij de mogelijkheid te geven om uit te breiden. Veel agrarische bedrijven lopen namelijk tegen het probleem aan dat zij geen opvolgers kunnen vinden of lastig kunnen uitbreiden. Daarnaast wil het CDA agrariërs de mogelijkheid geven om met nieuwe initiatieven aan de slag te gaan om zo hun bedrijf toekomstbestendig te maken. Het is dan ook belangrijk dat er heldere en uitvoerbare handvatten voor de landbouw zijn en dat er een bruikbare afwegingsruimte komt voor agrarische ontwikkelingen en vrijkomende agrarische gebouwen voor bedrijven die geen opvolger meer hebben.

6.3 Toerisme

Toerisme is zeer belangrijk voor onze gemeente. Het aantal overnachtingen en de economische betekenis van het verblijfstoerisme en dagtoerisme zorgen voor een van onze belangrijkste inkomstenbronnen. Belangrijk is dan ook dat er geïnvesteerd wordt in toerisme. Het toerisme in Gulpen-Wittem is goed in ontwikkeling met een toename van het aantal overnachtingen. Dit is echter niet genoeg om een van onze meest belangrijke economische pijlers toekomstbestendig te houden. Terugloop van het toerisme heeft niet alleen zijn weerslag op de sector zelf, de werkgelegenheid en het aantal bijbaantjes voor onze jongeren, maar ook op onze winkels en onze (ambachtelijke) bedrijven. Zonder toerisme zou Gulpen-Wittem er geheel anders uitzien.

De markt verandert en uit onderzoek is gebleken dat een groot deel van ons aanbod niet voldoet aan de veranderende vraag. Om toekomstbestendig te blijven dienen onze verblijfsaccommodaties mee te gaan met deze veranderende vraag. Het CDA wil ondernemers uitdagen om te investeren in het toekomstbestendig maken van hun bedrijf. Zij moeten hierbij worden gefaciliteerd door de gemeente daar waar nodig.

Door de opkomst van boekingsplatforms is onze streek wereldwijd te vermarkten. Er is plaats voor verschillende soorten logiesverstrekkende aanbieders. Het CDA wil dat de regels ten aanzien van brand-, legionella en voedselveiligheid voor alle aanbieders op gelijke wijze toegepast worden om zo een gelijkwaardig speelveld te creëren en de kwaliteit en veiligheid van onze verblijfsaccommodaties te verbeteren.

Om snel in te kunnen spelen op veranderende marktomstandigheden dient flexibiliteit in de bestemmingen ingebouwd te worden en een kortere doorlooptijd van omgeving- en andere vergunningen. Het CDA wil dit o.a. bereiken door de inzet van een vaste contactpersoon die integraal zaken voor de ondernemer afhandelt (bedrijvenloket). Daarnaast wil het CDA dat voorwaarden worden gecreëerd die ondernemers aantrekken. Hierbij speelt vermindering van

de regeldruk, en het bijvoorbeeld sneller kunnen doorlopen van aanvragen, een grote rol. Ook wil het CDA dat er proactief wordt omgegaan met economisch toeristische vraagstukken.

Het CDA wil focus aanbrengen in de kansrijke thema's die lokaal en/of regionaal aangepakt dienen te worden door bottom-up samen met de ondernemers prioritering aan te brengen.

Voorts wil het CDA nadrukkelijk blijven werken aan een goede toeristische infrastructuur. Hierbij zijn een goed wegennet en wandel- en fietspaden van essentieel belang. Hierbij verwijst het CDA naar hetgeen vermeld is onder "infrastructuur".

Toeristen komen niet naar "Gulpen-Wittem", maar naar het "Heuvelland" of "Zuid-Limburg". Nog te vaak wordt alleen over "Gulpen-Wittem" gesproken. Het CDA vindt het belangrijk dat de namen "Heuvelland" en "Zuid-Limburg" sterk worden neergezet en dat de samenwerking en samenhang moet worden opgezocht. Primair willen wij hierbij inzetten op de samenwerking Eijsden-Margraten en Vaals. De handelsnaam "Heuvelland" dient gezamenlijk te worden neergezet waarbij ingezet moet worden op het bereiken van de Unesco status "Werelderfgoed" voor het gebied. Als CDA willen wij dat er gezamenlijk binnen de lijn 50 gemeenten gewerkt wordt aan een uniforme uitstraling van het "Heuvelland" vanuit de duurzame Citaslow gedachte. Eén schoon en goed onderhouden "Heuvelland" en daarbij niet alleen de dorpen maar zeker ook het buitengebied. Het CDA wil dit doen met behulp van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt en de inzet van agrariërs bij het onderhoud van het buitengebied. Uiteraard dient buiten de z.g. lijn 50 gemeenten ook ingezet te worden op samenwerking binnen Zuid-Limburg en nadrukkelijk ook met onze Belgische en Duitse burens.

Speerpunten 'Economie':

1. Ondersteunen MKB daar waar mogelijk.
2. Verminderen regeldruk.
3. Snel internet, ook in het buitengebied.
4. Faciliteren ondernemerscollectieven.
5. Behoud landschapskwaliteit.
6. Mogelijkheid voor uitbreiding agrariërs.
7. Inzetten op samenwerking in "Heuvelland" en "Zuid-Limburg" en het gebied ook dusdanig vermarkten.
8. Uniforme regelgeving voor alle verblijfsaccommodaties.

7. Leefbaarheid

7.1 Burgerparticipatie

De afgelopen jaren stonden in het teken van burgerparticipatie. Participatie is een proces dat met de partijen, inwoners en gemeente, samen moet worden doorlopen. Het is een proces van jaren. Het CDA vindt dat er meer aandacht moet zijn voor de voorkant van het proces. Het is belangrijk dat inwoners in een vroeg stadium worden betrokken bij besluitvorming.

7.2 Buitengebied

Het platteland is steeds meer een multifunctionele leef- en werkomgeving waar bewoners zelf oplossingen aandragen. Naast de verdere schaalvergroting van agrarische bedrijven en voorzieningen, starten bewoners en ondernemers kleinschalige initiatieven op. Gulpen-Witterm heeft ontzettend veel buitengebied. Het CDA streeft naar een kwalitatief sterk buitengebied waar mensen wonen en werken. Leefbaarheid en werkgelegenheid moeten prominent op de agenda staan. Het CDA zet zich in voor een samenwerking tussen ondernemers, burgers, overheden en natuur- en landschapsorganisaties die ervoor zorgen dat partijen in het buitengebied elkaar weten te vinden, vertrouwen in elkaar hebben en op elkaar durven te bouwen. Dat zij gezamenlijk werken aan een plattelandseconomie, met behoud van een goed woon- en leefklimaat en landschapskwaliteit. Het CDA zet in op een zeer goede bereikbaarheid van het landelijk gebied, zowel digitaal, fysiek als sociaal. Zo blijft het CDA pleiten voor snel internet in het buitengebied. Snel internet is zeer belangrijk voor zowel onze eigen leefomgeving als ook voor ons toerisme.

De landelijke overheid trekt zich steeds meer terug uit de buitengebieden en investeert steeds meer in de economische topgebieden. Des te belangrijker vindt het CDA het dat gemeente Gulpen-Witterm zich sterk blijft maken voor de ontwikkelingen in het buitengebied. Het buitengebied wordt nu vaak, zeker door de landelijke overheid, vergeten. Het is een ontzettend groot gebied waar ook belastingbetalende burgers wonen en waar ook een groot ontwikkelingsvraagstuk bestaat. Het buitengebied dient een actief levendig gebied te zijn met balans tussen natuur en cultuur.

Speerpunten 'Leefbaarheid':

1. Burgers meer actief betrekken bij besluitvorming.
2. Stimuleren kleinschalige initiatieven.
3. Buitengebied dient actief levendig gebied te zijn met balans tussen natuur en cultuur.

Speerpunten 'Onderwijs':

1. Waarborgen bredere functie basisscholen dan alleen onderwijs.
2. Voortzetting van het regelmatige overleg met schoolbesturen over zaken die het onderwijs direct aangaan, alsmede over raakvlakken tussen onderwijs en maatschappelijke ontwikkelingen.
3. Een project opstarten voor sociale stages.
4. Jongeren blijven betrekken bij maatschappij en politiek door voortzetting van reeds lopende initiatief.
5. Stimuleren meertalig onderwijs.

8. Onderwijs

Goed onderwijs is van wezenlijk belang voor de ontwikkeling van onze kinderen. Een school dient een veilige plek te zijn waar een kind zich kan ontwikkelen, zowel individueel als in een groep. Dat betreft zowel het basis- als het voortgezet onderwijs.

Het CDA vindt dat de basisschool een bredere functie heeft dan alleen het aanbieden van onderwijs. Door de school leren kinderen ook het belang van de gemeenschap en de saamhorigheid. Het CDA wil dat ouders mede verantwoordelijkheid nemen voor het onderwijs van hun kinderen door actieve deelname en betrokkenheid. Het CDA vindt hierbij een belangrijk speerpunt het meertalig onderwijs. Over de landsgrenzen heen, liggen veel (arbeids)mogelijkheden. Het is goed als reeds op jonge(re) leeftijd intensief kennis wordt gemaakt met een andere taal. Het CDA zal dan ook (initiatieven voor) meertalig onderwijs steunen.

Het CDA heeft in overleg met ouders het basisonderwijs getransformeerd waardoor in de kernen Gulpen, Wijlre en Mechelen z.g. Kindcentrums zijn gerealiseerd, de kernen Epen en Eys hebben basisscholen. Zolang huisvesting een verantwoordelijkheid blijft van de gemeente, verwacht het CDA van de schoolbesturen dat deze aansluit bij de wensen van onze gezinnen met kinderen, dat gebouwen op de meest efficiënte wijze worden gebruikt en dat ook schoolbesturen rekening houden met de leefbaarheid van kernen en een goede spreiding over de gemeente.

De gemeente huisvest centraal in het Heuvelland ook één van de belangrijkste scholen voor voortgezet onderwijs, het Sophianum. De locatie "Nijswiller" is in 2017 opgegaan in de locatie "Gulpen". De school is omgevormd tot een unilocatie en is toekomstbestendig gemaakt.

Het CDA wil graag in samenspraak met het basis- en voortgezet onderwijs en het maatschappelijk middenveld zoeken naar mogelijkheden voor "sociale stages". Daarnaast zal het CDA initiatieven om jongeren intensiever te betrekken bij de gemeenschap en bij de politiek steunen en verder ontplooiën. Zo wil het CDA samen met jongeren aan de toekomst bouwen.

9. Verenigingen, sport en cultuur

9.1 Verenigingen

Gemeente Gulpen-Wittem is gezegend met een groot aantal (bloeiende) verenigingen. Alle bevolkingsgroepen moeten in de gelegenheid worden gesteld om deel te nemen aan het verenigingsleven. Het CDA vindt dat vrijwilligers die zich inzetten op welk terrein dan ook goed moeten worden ondersteund, door bijvoorbeeld opleidingen en collectieve verzekeringen. Waardering van vrijwilligers dient vanzelfsprekend te zijn. Op initiatief van het CDA is het jeugdlintje ingesteld. Het gemeentebestuur reikt jaarlijks aan jeugdige vrijwilligers een jeugdlintje uit.

Steeds meer verenigingen zien hun ledenaantal dalen en hebben problemen bij het werven van vrijwilligers. Het CDA wil samen met hen zoeken naar toekomstbestendige opties, eventueel ook eventueel over de gemeentegrenzen heen. Vernieuwende initiatieven dienen ook een plek te krijgen binnen de nieuwe subsidieverordening. Verder blijven wij ons inzetten om het voor de verenigingen zo gemakkelijk mogelijk te maken als zij subsidies en/of vergunningen aanvragen.

9.2 Sport

Sport is goed voor de fysieke en mentale ontwikkeling van jong en oud. Het CDA hecht aan bloeiende sportverenigingen. De afgelopen jaren heeft het CDA dan ook geïnvesteerd in sportaccommodaties. Dat blijft het CDA ook doen op basis van het vastgestelde accommodatiebeleid, waarbij het CDA wel open staat voor verenigingen die op eigen initiatief met een alternatief (liefst toekomstbestendig) samenwerkingsvoorstel komen.

Het is belangrijk dat scholen, bedrijven, sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en de gemeente de handen ineenslaan om sport en bewegen te stimuleren. En sporten moet je doen met respect voor elkaar.

9.3 Cultuur

Het CDA vindt dat de gemeente kunst- en cultuureducatie, de amateurkunst en de volkscultuur ook de komende jaren moet blijven stimuleren. Ook is het belangrijk dat we goed blijven zorgen voor ons cultuurhistorisch erfgoed, zoals monumenten, historische archieven en kerken. Het CDA vindt het tevens belangrijk dat de gemeente laagdrempelige cultuurmanifestaties ondersteunt en met hulp faciliteert.

Elke kern is voorzien van een gemeenschapsvoorziening op maat. Het CDA wil deze voorzieningen in stand houden onder de voorwaarde dat de burgers zelf zorgdragen voor de exploitatie. Als het kan in de eigen kern, zodat ze goed gebruikt kunnen blijven door alle burgers. Het CDA wil daarbij de kracht benutten van de vele vrijwilligers die op dit terrein actief zijn.

Het CDA wil mede de vereenzaming van burgers bestrijden door hen aan te zetten om deel te nemen aan de activiteiten en evenementen van de plaatselijke verenigingen. Het CDA wil dat specifiek op dit punt beleid gemaakt gaat worden. Verenigingen die actief met eenzaamheid aan de slag gaan moeten financieel beloond worden.

Speerpunten 'Sport en cultuur':

1. Gevarieerd aanbod sportvoorzieningen toegankelijk voor iedereen.
2. Jongeren bewust maken van gezonde voeding (deelname JOGG-project).
3. In stand houden cultureel-historisch erfgoed, (amateur)kunst, (volks)cultuur, de kunst- en cultuureducatie, voorzieningen zoals het bibliotheekwerk en laagdrempelige cultuurmanifestaties.
4. Ondersteunen en waarderen vrijwilligers.
5. Verenigingen begeleiden en faciliteren bij het aanpassen van structuren en vormen van samenwerkingsverbanden ook over de gemeentegrenzen heen.

10. Sociaal Domein

10.1 Samen Doen

Met het project Samen Doen, een initiatief van de CDA wethouder, hebben we in de gemeente Gulpen-Wittem de afgelopen vier jaar een grote stap gezet op het gebied van anders denken over zorg, zelfredzaamheid en ondersteuning. Het CDA ziet graag dat het project wordt gewaarborgd en daar waar mogelijk verder wordt uitgebreid. Initiatieven vanuit de burgers in het kader van Samen Doen zal het CDA een warm hart toedragen. Het CDA zet zich immers al jaren in voor meer sociale cohesie tussen burgers.

10.2 Zorg

De kwaliteit van zorg dient te allen tijde gewaarborgd te worden. Het CDA vindt dat de beperkte middelen effectief en efficiënt gebruikt dienen te worden. Vooral verzanding in bureaucratie is een aandachtspunt voor het CDA de komende periode.

Het principe van “iedere burger is verantwoordelijk voor zijn eigen leven” laat het CDA niet los. Zelfstandig deel kunnen nemen aan de maatschappij is daarvan een uiting. Door de fysieke en maatschappelijke inrichting van de gemeente zorgt het gemeentebestuur ervoor dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen functioneren thuis en ook er buiten. Als mensen daar niet meer toe in staat zijn, moeten zij hoe dan ook toch zo lang mogelijk de regie behouden over hun eigen leven. Hulp en zorg moeten gericht zijn op het aanboren van de eigen kracht van

mensen. En voor hen die het niet meer kunnen is er een vangnet via het WMO-loket met het principe “zorgen dat” in plaats van “zorgen voor”. Het CDA zet daarom in op vroeg-signalering en goede voorlichting.

10.3 WMO

De Sociale Dienst is verhuisd naar Maastricht. Het WMO-loket is door een initiatief van het CDA gebleven in Gulpen-Wittem. Dit loket is een succes. Ook de komende periode zet het CDA zich in om het WMO-loket in Gulpen-Wittem te behouden.

Het CDA vindt dat een verdere uitbreiding van initiatieven mogelijk moet zijn van onze klussendienst, of andere ondersteunende projecten. Deze diensten kunnen goed door vrijwilligers in eigen regie worden georganiseerd.

Voor noodzakelijke voorzieningen mogen er geen drempels bestaan. Mensen die door omstandigheden langdurig op hulp zijn aangewezen moeten daar, afhankelijk van wet- en regelgeving, een beroep op kunnen blijven doen. Waar professionele zorg is geïndiceerd moeten de middelen geborgd zijn.

Middels een goed seniorenbeleid kan de gemeente bijdragen aan de ondersteuning van senioren in hun streven naar welzijn en het voorkomen van vereenzaming. Het CDA vindt dat projecten zoals meer bewegen voor senioren en jongeren, sociaal eten of huiskamerprojecten, maar ook de traditionele seniorenverenigingen op steun van de gemeente moeten kunnen blijven rekenen.

10.4 Jeugd

Het CDA vindt dat het jeugdbeleid erop gericht moet zijn om jongeren te stimuleren om deel te nemen aan onze samenleving, om gezond op te groeien en binding met hun omgeving op te bouwen. Het CDA wil de subsidieregeling voor jeugd binnen de verenigingen handhaven en de projecten zoals GoActive & BeCreative continueren.

Het CDA vindt dat de jeugdzorg integraal binnen het sociaal domein opgenomen moet worden. Het Centrum voor Jeugd en Gezin kan daarbij een primaire rol vervullen. Voor de professionele invulling van de jeugdzorg vindt het CDA dat we gebruik moeten blijven maken van het samenwerkingsverband Maastricht/Heuvelland.

10.5 Arbeidsparticipatie

Het CDA vindt dat participatie altijd tot de mogelijkheden moet behoren. Wanneer dat niet zelfstandig mogelijk is, wordt hulp geboden. De gemeente moet dan instrumenten als re-integratietrajecten of beschutte werkplekken inzetten. Hierbij is samenwerking tussen gemeente en bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties nodig om projecten te ontwikkelen of arbeidsplaatsen te bieden.

Van mensen die zoeken naar werk wordt inzet en flexibiliteit gevraagd: breed zoeken naar mogelijkheden om met werk een inkomen te verwerven. Werk draagt naast economische zelfstandigheid bij aan het geluk van mensen doordat het een sociaal netwerk biedt, dagritme geeft en omdat het een bijdrage levert aan onze samenleving.

Het CDA vindt dat gezocht moet worden naar de meest efficiënte organisatievorm voor beschut werken voor onze burgers met een fysieke, psychische of verstandelijke beperking (SW-mensen). Het CDA vindt echter ook dat bij fraude bij uitkeringen en het niet naleven van afspraken bij geboden hulp streng gehandhaafd moet worden.

Speerpunten ‘Sociaal Domein’:

1. Behoud WMO loket Gulpen.
2. Waarborgen en uitbreiden project Samen Doen
3. Ondersteuning burgerinitiatieven op het gebied van het sociaal domein, zoals eetkamerprojecten.
4. Monitoren zorg, jeugd en WMO.
5. Waarderen/ondersteunen mantelzorgers.
6. Stimuleren jongeren om deel te nemen aan samenleving.
7. Arbeidsparticipatie.
8. Extra aandacht voor werklozen 55+.

11. Volksgezondheid en milieu

Gezondheid van onze inwoners is voor het CDA zeer belangrijk. Investeren in gezondheid is dan ook onontbeerlijk. Het CDA wil meer aandacht voor overgewicht (bij jongeren), alcohol/drugs, vereenzaming en beweging. Hierbij verwijst het CDA naar de andere hoofdstukken, waar deze thema's reeds aan bod zijn gekomen.

Het CDA spreekt zich uit tegen onveilige kerncentrales, maar niet tegen kernenergie. Tevens zal het CDA de intensieve veehouderij niet stimuleren.

Afval

De afgelopen jaren is het gescheiden inzamelen van afvalstromen met als doel om de burger bewuster met afval om te laten gaan en de hoeveelheid terug te dringen, ingevoerd. Op 20 september 2017 verscheen een onderzoek van het Sociaal Planbureau (CPB) dat een ander licht werpt op de effecten van het gescheiden inzamelen van plastic, de zogenoemde bronscheiding. Verder blijkt uit cijfers van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) én uit onderzoek van het TV- programma Kassa dat nieuwe manieren van afval inzamelen minder goed zijn voor het milieu én de portemonnee. In twee derde van

de nieuwe gemeenten die diftar - het systeem waarbij je betaalt per geleegde container – hebben ingevoerd, zijn met name gezinnen duurder uit in vergelijking met vóór de invoering van dit systeem. Alle inspanningen van bewoners die hun plastic scheiden ten spijt, blijkt uit onderzoek dat het nascheiden van afval betere resultaten oplevert voor het milieu én goedkoper is. Bij nascheiding worden herbruikbare materialen – m.n. plastic - er pas na inzameling door machines uit gehaald. Verder blijkt dat machines er meer plastic uithalen dan de mens en dat de verschillende soorten plastic direct worden gesorteerd waardoor recycling wél kan én rendabel word. Het ophalen van het brongescheiden plastic kost in Nederland € 150,- miljoen! Het CDA wil in Gulpen-Wittem de huidige systemen van het inzamelen van glas, kleding en papier, waarbij deze laatste twee door verenigingen worden ingezameld, handhaven. Daarnaast wil het CDA in een groene gemeente zoals Gulpen-Wittem dat het aanbieden van groenafval zo gemakkelijk mogelijk gemaakt moet worden voor onze burgers. Tot slot wil het CDA stoppen met het afzonderlijk ophalen van plastic en het rest afval (incl. plastic) wederom als vanouds 1 keer per 2 weken ophalen in de grijze container (140 of 240 liter) en dan de herbruikbare materialen (plastic, blik enz.) na inzameling er door machines uit laten halen. Hiermee bereiken wij zoals aangetoond een hoger milieu rendement dan ons huidige systeem en kunnen we het tarief voor de onze inwoners laag houden.

Speerpunten ‘Volksgezondheid en milieu’:

1. Investeren in gezondheid.
2. Terugdringen kwantiteit afval; inzetten op nieuwe technieken.
3. Aanbieden groenafval laagdrempelig.
4. Stoppen met afzonderlijk ophalen van plastic.

12. Wonen

De woningmarkt in het Heuvelland, waaronder ook onze gemeente, is al een tijdje fors overspannen. Vaak worden woningen onderhands verkocht of worden als tweede woning gekocht. Het lijkt met de maand erger te worden. Zeker nu door de ervaringen met het Corona thuiswerken ook nog de mensen uit de Randstad ons Heuvelland als een mooie en relatief betaalbare woonplek zien en dat dagje reizen naar hun werk per week voor lief nemen. Dat geeft nog eens een extra druk op een markt waar nauwelijks aanbod is. Het CDA wil onderzoeken welke opties er zijn voor het creëren van mogelijkheden voor starters en senioren op de woningmarkt. Het CDA wil hierbij ook kijken naar reeds bestaande bouw.

Speerpunten 'Huisvesting':

1. Onderzoek naar mogelijkheden starters en senioren.
2. Openbreken Structuurvisie Zuid-Limburg met mogelijkheden voor ouderen en jongeren.
3. Verduurzaming reeds bestaande woningbouw.

13. Waterveilige gemeente

We zien al geruime tijd de gevolgen van de klimaatverandering; hevige en langer durende regenbuien gevolgd door periodes van droogte. In juli 2021 voltrok zich een waterramp van ongekende omvang. Veel inwoners en ondernemers in Gulpen-Wittem zijn zwaar getroffen. Wij pleiten dan ook voor aanpak van de klimaatverandering met en voor de omgeving. Juist de groep van belanghebbenden en burgers weet vaak heel goed waar de knelpunten zitten en hoe deze aangepakt moeten worden. Het CDA wil de klimaatverandering daarom aanpakken in co-creatie en co-realisatie met de omgeving. Het CDA zet daarbij nadrukkelijk in op duurzaamheid, omdat het CDA de volgende generaties niet wil opzadelen met de negatieve gevolgen van keuzes die nu worden gemaakt.

Speerpunten 'Waterveilige gemeente':

1. Klimaatverandering aanpakken in co-creatie en co-realisatie met de omgeving.
2. Inzetten op duurzaam onderhoud van onze riolen zodat we de straat niet hoeven open te breken en zo te zorgen dat ons riooltarief betaalbaar blijft.

Tot slot

Met een ervaren team, een mix tussen jong en oud, gaan wij graag ook de komende periode met en voor jou aan de slag voor een mooier Gulpen-Wittem.

Doe jij mee? Elke stem telt!